

כללי בנק ישראל (הוצאה מן המחזור או החלפה של מטבע שנפגם אגב שימוש או שנשמד)

התש"ע-2010

- בתוקף סמכותי לפי סעיף 45(ו) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010¹ (להלן - החוק), אני קובע כללים אלה:
1. הגדרה
בכללים אלה, "אגב שימוש" - שלא מפעולה מכוונת או מתוך רשלנות חמורה.
 2. החלפת מטבע פגום שנשאר שלם
מטבע שנפגם אגב שימוש והוא שלם בגדלו - יחליפנו הבנק בהילך חוקי שווה ערך.
 3. החלפת מטבע פגום שנשאר למעלה מחציו
מטבע שנפגם אגב שימוש והומצא לבנק למעלה מחציו, בחתיכה אחת או במספר חתיכות, יחליפנו הבנק בהילך חוקי שווה ערך, ובלבד שהוכח להנחת דעתו של הבנק, שהחתיכות שהומצאו הן חלקים מאותו מטבע.
 4. מטבע פגום שנשאר חציו
(א) מטבע שנפגם אגב שימוש והומצא לבנק חציו, בחתיכה אחת או במספר חתיכות, יחליפנו הבנק בהילך חוקי שווה ערך, כתום שנה מיום שהומצא לו המטבע, ובלבד שהתקיימו שני אלה:
 - (1) הוכח להנחת דעתו של הבנק, שהחתיכות שהומצאו הן חלקים מאותו מטבע;
 - (2) חציו השני של המטבע לא הומצא לבנק תוך השנה האמורה.
 - (ב) לא יחליף הבנק חצי מטבע שהומצא לו לאחר שהחליפו כאמור בסעיף קטן (א); הבנק רשאי לתפוס חצי מטבע כאמור ולהוציאו מן המחזור.
 5. תפיסת מטבע פגום והוצאתו מהמחזור
(א) מטבע שנפגם אגב שימוש והומצא לבנק פחות מחציו, רשאי הבנק לתפוס ולהוציאו מן המחזור.
 - (ב) מטבע שנפגם אגב שימוש והומצא לבנק חציו לפחות, והודיע הבנק למבקש כי לא יחליפו, רשאי הבנק לתפוס ולהוציאו מן המחזור לאחר תשעים ימים ממועד ההודעה, זולת אם פנה המבקש בתקופה האמורה לבנק בכתב וביקש לקבל את המטבע בחזרה לחזקתו.
 - (ג) התקבלה פניה כאמור בסעיף קטן (ב), ישלח הבנק את המטבע בדואר רשום למענו של המבקש; אישור הדואר בדבר קבלת דבר דואר למשלוח בדואר רשום יהיה ראיה מכרעת למשלוח כאמור.
 6. החלפת מטבע שנשמד
הבנק רשאי להחליף מטבע שנשמד בהילך חוקי שווה ערך, ובלבד שהוכח להנחת דעתו, כי התקיימו שני אלה:

¹ ס"ח התש"ע, עמ' 452.

(1) המטבע נשמד בתאונה ;

(2) הומצאו לבנק שרידי מטבע והבנק שוכנע שיתרת המטבע נשמדה כליל או שהומצאו לבנק ראיות אחרות שלפיהן שוכנע כי המטבע נשמד כליל.

7. בקשה להחלפת מטבע פגום ומטבע שנשמד (א) המבקש להחליף מטבע פגום או מטבע שנשמד, יפעל באחת משתי דרכים אלה :

(1) יגיש בקופת הבנק בירושלים, בקשה לפי הטופס שבתוספת, ויצרף לה את המטבע הפגום או את שרידי המטבע שנשמד או ראיות אחרות המעידות כי המטבע נשמד כליל ;

(2) ישלח בקשה לבנק לפי המען : בנק ישראל, קופת מחלקת המטבע, ת.ד. 780 ירושלים 91007, בדואר רשום, ויצרף לה את הטופס האמור בפסקה (1), את המטבע הפגום או שרידי המטבע שנשמד או ראיות אחרות המעידות כי המטבע נשמד כליל, וכן יציין בה את מספר חשבון הבנק של המבקש בתאגיד בנקאי.

(ב) בקשה שנשלחה לפי סעיף קטן (א)(2), תהיה בסכום מרבי של 1,500 שקלים חדשים, ועד לפתיחתה בידי הבנק וביורור תכולתה, תהיה באחריותו של המבקש.

(ג) הוגשה בקשה לפי סעיף קטן (א), והבנק נענה לה, יחליף הבנק את המטבע הפגום או את המטבע שנשמד בקופת הבנק, או יזכה את חשבון הבנק של המבקש בתאגיד הבנקאי לפי הפרטים שציין המבקש בבקשה, לפי שיקול דעתו.

8. ביטול תקנות בנק ישראל (החלפה או הוצאה מן המחזור של מטבע שנפגם או שימוש או שנשמד) התשט"ו-1955² - בטלות.

² ק"ת התשט"ו, עמ' 918 ; התשנ"ה, עמ' 1548

תוספת
(סעיף 7(א))

טופס בקשה להחלפת מטבע שנפגם או נשמד לפי כללי בנק ישראל

לכבוד

בנק ישראל, קופת מחלקת המטבע

ת.ד. 780 ירושלים 91007

דואר רשום / במסירה ביד

1. פרטי המבקש

המבקש (שם המשפחה והשם הפרטי) _____
תעודת זהות / מספר דרכון ושם המדינה מנפיקת הדרכון _____
מען המבקש (העיר, השכונה, הרחוב, מס' הבית, מיקוד) _____
טלפון בבית / טלפון נייד / דואר אלקטרוני _____

2. פירוט המטבע

מספר המטבעות והשטרות הפגומים	הערך הנקוב	המספר/ים הסידורים/ים*	הסכום (בש"ח)
	20 ש"ח		
	50 ש"ח		
	100 ש"ח		
	200 ש"ח		
	10 אגורות		
	1/2 ש"ח		
	1 ש"ח		
	2 ש"ח		
	5 ש"ח		
	10 ש"ח		
סך הכל			סך הכל

* במקרה שמתבקשת החלפה של יותר משטר אחד באותו עריך, יש לצרף רשימה של מספרי כל השטרות שמתבקשת החלפתם.

3. הנסיבות בהן נפגם המטבע אגב שימוש או נשמד, ומה אירע לחלקי מטבע אחרים שלא הומצאו יחד עם הבקשה (נא לתת פרטים מלאים):

4. פרטי חשבון בנק

במשלוח באמצעות דואר רשום או לבקשת הבנק במסירת המטבע בקופת הבנק, יש לציין גם את פרטי חשבון הבנק של מגיש הבקשה בתאגיד בנקאי:

שם הבנק _____ שם הסניף _____ מספר הסניף _____ מספר חשבון _____

5. הצהרה

אני מצהיר שכל הפרטים בבקשה זו הם נכונים, והנני מצהיר כי אני בעל החשבון בו מבוקש הזיכוי.

תאריך _____

חתימת המבקש

התשי"ע
(2010)

סטנלי פישר
נגיד בנק ישראל

(חמ/4073-3)